Śpiewająco po polsku

PODRĘCZNIKI
I SKRYPTY

UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NR 109

Anna Majkiewicz, Jolanta Tambor

Śpiewająco po polsku

Wydanie trzecie

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego Katowice 2009

Za udostępnienie praw producenta dziękujemy następującym wydawnictwom fonograficznym:
BMG POLAND, BUDKA SUFLERA PRODUCTION, POMATON EMI, P.P. POLSKIE NAGRANIA, POLSKIE RADIO, RAWA BLUES, SONY MUSIC ENTERTAINMENT POLSKA.

Podziękowania składamy również Stowarzyszeniu Autorów ZAiKS za ułatwienia w uzyskaniu praw autorskich.

Za wyrażenie zgody na wykorzystanie piosenek na płycie oraz przedruk tekstów w podręczniku, a także na umieszczenie fotografii serdeczne podziękowania składamy następującym zespołom i piosenkarzom:
zespołowi **Brathanki** oraz autorowi słów piosenki *W kinie, w Lublinie*, Zbigniewowi Książkowi,
zespołowi **Budka Suflera** oraz autorowi słów piosenki *Nowa wieża Babel*, Andrzejowi Mogielnickiemu,
zespołowi **Czerwone Gitary** oraz autorowi słów piosenek *Ty się boisz myszy!* i *Matura*, Jerzemu Kosseli i autorom słów piosenki *Dozwolone do lat osiemnastu*, Krzysztofowi Dzikowskiemu i Kazimierzowi Winklerowi,
Czesławowi Niemenowi wraz z Jego zespołem oraz autorowi słów piosenki *Włóczęga*, piszącemu pod pseudonimem Marta Bellan – Zbigniewowi Adriańskiemu, występującemu w imieniu swoim i nieżyjącego już niestety Zbigniewa Kaszkura,
zespołowi **De Mono** oraz autorowi słów piosenki *Zostańmy sami*, Markowi Kościkiewiczowi,
zespołowi **Formacja Nieżywych Schabuff** (dodatkowe podziękowania należą się dawnym członkom zespołu, którzy wykonywali kiedyś z Formacją piosenkę *Klub Wesołego Szampana*: Jackowi Pałusze, Rafałowi Łuszczykowi i Robertowi Bieleckiemu) oraz autorowi słów wspomnianej piosenki, Wojciechowi Płocharskiemu,
Kabaretowi OT.TO oraz autorowi słów piosenek *Niebezpieczna kawiarnia*, *Zasmażka* i *Wakacje*, Wiesławowi Tupaczewskiemu,
zespołowi **Niebiesko-Czarni** oraz autorowi słów piosenki *Niedziela będzie dla nas*, piszącemu pod pseudonimem Jacek Grań – Franciszkowi Walickiemu,
zespołowi **Piersi** oraz autorowi słów piosenki *Całuj mnie!!!*, Pawłowi Kukizowi,
zespołowi **Pod Budą** oraz autorowi słów piosenek *Zamieszkamy pod wspólnym dachem* i *Damska torebka*, Andrzejowi Sikorowskiemu,
zespołowi **T.Love** oraz autorom słów piosenek *I love you*, Zygmuntowi Staszczykowi, a także *Gloria*, Krzysztofowi Grabaż-Grabowskiemu,
Irkowi Dudkowi wraz z Jego zespołem oraz autorowi słów piosenek *Zostałaś babą* i *Lady Głupota*, Dariuszowi Duszy.

Dziękujemy również Adamowi Pasierskiemu za udostępnienie zdjęć zespołów Piersi i Budka Suflera.

W niektórych tekstach musiałyśmy dokonać drobnych zmian w stosunku do drukowanych tekstów, aby dostosować je do wersji śpiewanej. Było to konieczne ze względu na dydaktyczny cel książki. Mamy nadzieję, iż skoro Autorzy tekstów zgodzili się na takowe zmiany w wersji dźwiękowej, potraktują je równie wyrozumiale na papierze.

Dziękujemy również Redakcji „Super Expressu" oraz autorom: Maciejowi Turowiczowi i Jerzemu Frątczakowi za udostępnienie grafiki przedstawiającej system polskiego szkolnictwa.

Dziękujemy za zgodę na umieszczenie ilustracji i tekstu lekcji o krzywym zwierciadle autorkom podręcznika *Dzień dobry* – Aleksandrze Janowskiej i Magdalenie Pastuchowej, ilustratorce Annie Osadnik oraz prezesowi Wydawnictwa Naukowego „Śląsk" – Tadeuszowi Siernemu.

Dziękujemy wszystkim osobom, z którymi stykałyśmy się, realizując nasz projekt, bez których pomocy nie ukazałaby się ta publikacja. Jeśli do kogoś z zainteresowanych osób nie udało nam się dotrzeć lub pominęłyśmy kogoś, prosimy przyjąć nasze najgorętsze przeprosiny. Jeszcze raz dziękujemy i mamy wielką nadzieję, że dzięki temu podręcznikowi więcej cudzoziemców pokocha nie tylko język polski, ale również polską muzykę rozrywkową – Państwa muzykę, która jest dla nas inspiracją do urozmaicania lekcji polskiego.

Spis treści

I. Poznajemy alfabet

Gloria – T.Love 11

II. Deklinacja

Narzędnik 19
Całuj mnie!!! – Piersi 19
Miejscownik 23
W kinie, w Lublinie – Brathanki 23
Biernik 31
I love you – T.Love 31

III. Koniugacja

Czasownik z rekcją dopełniaczową 37
Ty się boisz myszy! – Czerwone Gitary 37
Czas teraźniejszy i przeszły 43
Włóczęga – Czesław Niemen 43
Tryb przypuszczający 47
Klub Wesołego Szampana – Formacja Nieżywych Schabuff 47
Tryb rozkazujący 53
Zostańmy sami – De Mono 53
Zamieszkamy pod wspólnym dachem – Pod Budą 57
Procesualność 61
Nowa wieża Babel – Budka Suflera 61
Imiesłów współczesny i uprzedni 67
Lady Głupota – Irek Dudek i Shakin' Dudi 67

IV. Mowa zależna

Niebezpieczna kawiarnia – Kabaret OT.TO 77

V. Liczebniki

Dozwolone do lat osiemnastu – Czerwone Gitary 85

VI. Leksyka

Rzeczy codziennego użytku 91
Damska torebka – Pod Budą 91
Potrawy 95
Zasmażka – Kabaret OT.TO 95

Nazwy miesięcy 109
Wakacje – Kabaret OT.TO 109
Nazwy dni tygodnia 115
Niedziela będzie dla nas – Niebiesko-Czarni 115
Określenia czasu 119
Matura – Czerwone Gitary 119
Potoczność 123
Zostałaś babą – Irek Dudek i Shakin' Dudi 123

Noty o wykonawcach 127

Wykaz zagadnień gramatycznych i leksykalnych 141

Drogi Czytelniku i Słuchaczu czy też Słuchaczu i Czytelniku! Studencie i Nauczycielu!

Oddajemy do Waszych rąk książeczkę wraz z płytą czy też płytę wraz z książeczką. Płyta zawiera 19 polskich piosenek, które proponujemy do wykorzystania w trakcie nauki języka polskiego jako obcego. Są to piosenki, w których zauważyłyśmy nagromadzenie pewnych zjawisk gramatycznych lub leksykalnych. Mamy nadzieję, że ta książeczka pomoże uczącym się rozpoznać i przyswoić te zjawiska. Niektórych rzeczy wszak lepiej nauczyć się tak właśnie, bo... „piosenka jest dobra na wszystko". Śpiewanie przecież to jedna z podstawowych technik mnemotechnicznych, czyli ułatwiających zapamiętywanie.

Śpiewająco po polsku nie jest podręcznikiem, nie ma podręcznikowego, systematycznego układu treści. To zbiór tekstów odpowiadających różnym zjawiskom, pogrupowanych wedle ogólnego schematu. Pod tekstami piosenek znajdują się propozycje ćwiczeń. Nie wyobrażamy sobie, iżby należało je zrobić wszystkie! Nie! Każdy z Was może wybrać takie, jakie akurat Mu odpowiadają w danym momencie, w danej sytuacji. Ale możecie też, wykorzystując nagranie i tekst piosenki, zrobić ćwiczenia zupełnie inne niż te, które proponujemy. To wszystko zależy od poziomu zaawansowania w nauce języka polskiego. Z tą samą piosenką mogą pracować początkujący, średnio zaawansowani i zaawansowani, gdyż każdy zwróci zapewne uwagę na inne elementy leksykalne bądź gramatyczne lub znajdzie ciekawe struktury zdaniowe. Poza tym ćwiczenie sprawności rozumienia ze słuchu jest częścią składową uczenia się języka na wszystkich poziomach zaawansowania.

Naszym celem było dostarczenie Wam materiału dydaktycznego, który trochę ułatwi życie. Wszyscy wszak wykorzystujecie na lekcjach piosenki. Chcemy więc dać Wam narzędzie, które ułatwi przygotowanie fragmentu lekcji: nie będziecie zmuszeni szukać odpowiedniego nagrania i spisywać tekstu.

Życzymy przyjemnego słuchania, uczenia się i śpiewania.

Wykaz zagadnień gramatycznych i leksykalnych

GRAMATYKA

alfabet [*Gloria*]*
alternacje / oboczności [*W kinie, w Lublinie*]
aspekt (czasowniki dokonane / czasowniki niedokonane) [*Lady Głupota*]
bezokolicznik (czasownik) [*Zostańmy sami*]
biernik lm. [*I love you*]
biernik lp. [*I love you*]
czas przeszły [*Włóczęga*], [*Lady Głupota*]
czas przyszły [*Lady Głupota*]
czasownik: bezokolicznik [*Zostańmy sami*]
czasownik: osoby [*Dozwolone do lat osiemnastu*]
deminutywa / zdrobnienia [*Zasmażka*]
dopełniacz lm. [*Ty się boisz myszy!*], [*Zasmażka*]
dopełniacz lp. [*Ty się boisz myszy!*], [*Zasmażka*]
frazeologizmy [*Nowa wieża Babel*]
gerundium / rzeczowniki odczasownikowe [*Damska torebka*]
imiesłowy przymiotnikowe [*Damska torebka*]
imiesłowy przysłówkowe [*Lady Głupota*]
kolokwialność / potoczność [*I love you*], [*Zostałaś babą*]
liczebniki główne [*Zostańmy sami*], [*Damska torebka*], [*Zostałaś babą*]
liczebniki porządkowe [*Zasmażka*]
mianownik lm. [*I love you*]
miejscownik [*W kinie, w Lublinie*], [*Zasmażka*]
mowa zależna [*Włóczęga*], [*Niebezpieczna kawiarnia*], [*Dozwolone do lat osiemnastu*]
narzędnik [*Całuj mnie!!!*], [*Zasmażka*]
oboczności / alternacje [*W kinie, w Lublinie*]
osoby (czasownik) [*Dozwolone do lat osiemnastu*]
potoczność / kolokwialność [*I love you*], [*Zostałaś babą*]
procesualność [*Nowa wieża Babel*]
przysłówki (typ: *po polsku*) [*Nowa wieża Babel*]
rekcja dopełniaczowa [*Ty się boisz myszy!*]
rzeczowniki odczasownikowe / gerundium [*Damska torebka*]
stopniowanie [*Nowa wieża Babel*]
tryb przypuszczający [*Klub Wesołego Szampana*]
tryb rozkazujący [*Zostańmy sami*], [*Zamieszkamy pod wspólnym dachem*]
wołacz [*Lady Głupota*]
zaimki dzierżawcze [*Lady Głupota*]

---

* W nawiasach kwadratowych podane są tytuły piosenek.

zdania dopełniaczowe [*Dozwolone do lat osiemnastu*]
zdrobnienia / deminutywa [*Zasmażka*]

LEKSYKA

baba [*Zostałaś babą*]
bać się [*Ty się boisz myszy!*]
czynności [*Niedziela będzie dla nas*]
dni tygodnia [*Niedziela będzie dla nas*]
jedzenie / potrawy [*Zasmażka*]
kraje [*W kinie, w Lublinie*], [*Zasmażka*]
kolokwialność / potoczność [*I love you*], [*Zostałaś babą*]
miary czasu / określenia czasu [*Matura*]
mieć na imię [*Gloria*]
mieć x *lat* [*Gloria*]
miejscowości [*W kinie, w Lublinie*], [*Zasmażka*]
miesiące [*Wakacje*]
nosić na sobie / ubierać się w [*Gloria*]
określenia czasu / miary czasu [*Matura*]
pieniądze / waluty [*Całuj mnie!!!*]
pory roku [*Wakacje*]
potoczność / kolokwialność [*I love you*], [*Zostałaś babą*]
potrawy / jedzenie [*Zasmażka*]
przedmioty codziennego użytku / rzeczy [*Damska torebka*]
rzeczy / przedmioty codziennego użytku [*Damska torebka*]
samochód [*Całuj mnie!!!*]
szkoła [*Matura*]
ubierać się w / nosić na sobie [*Gloria*]
waluty / pieniądze [*Całuj mnie!!!*]
wyrażanie opinii [*Zostałaś babą*]

Redaktor serii: Kultura i Język Polski dla Cudzoziemców
Małgorzata Kita

Recenzentki pierwszego wydania
Milica Mirkulovska, Marta Pančíková

Projekt okładki i stron działowych
Janusz Kożusznik

Ilustracje do piosenek
Magdalena Sabat

Redaktor
Katarzyna Więckowska

Redaktor techniczny
Barbara Arenhövel

Korektor
Mirosława Żłobińska

Copyright © 2009 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 1644-0552
ISBN 978-83-226-1309-2

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie III. Ark. druk. 9,0. Ark. wyd. 7,0. Papier offset.
kl. III, 90 g. Cena 32 zł

Druk i oprawa: EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek,
Spółka Jawna
ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Tłoczenie płyty: ART-MUSIC Spółka Jawna
Stanisław Chromiński, Krzysztof Łozowski
ul. Karola Miarki 58, 58-500 Jelenia Góra